

ПСИХІКА

№ 2
6 ЖОВТНЯ
2001 року

Шостого жовтня вся країна святкує День працівників освіти.

ВЕЛЬМИЩАНОВНІ ВИКЛАДАЧІ!

ВІП'ЯЄМО вас з цим світлим професійним святом.

БАЖАЄМО міцного здоров'я, щастя, радості, якомога більше позитивних емоцій, задоволення від праці, творчої наснаги та оптимізму.

Студенти спеціальності "Початкове навчання. Практична психологія" Житомирського державного педагогічного університету імені Івана Франка.

ВІП'ЯЄМО ЮВІЛЯРА

50-РІЧЧЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕТРА СИДОРОВИЧА ГОРНОСТАЯ

Кандидат психологічних наук, доцент Горностай Петро Сидорович народився 5 червня 1923 року в селі Іванківці Бердичівського району Житомирської області в сім'ї селянина-бідняка.

Початок життєвого шляху П.С. Горностая співпав з початком Великої Вітчизняної війни. 1941 року він закінчив Іванковецьку середню школу і подав документи для вступу в Ленінградську військово-медичну академію. Але за-

мість академії – окупація, робота у підпіллі й Вінницьке партизанське з'єднання, у якому воював станковим кулеметником. Після з'єднання з фронтом пішов у ряди Червоної армії, воював на Третьюму Білоруському і Першому Українському фронтах, був поранений і став інвалідом війни II групи. Після демобілізації з армії П.С. Горностай навчався у Київському державному педінституті імені М. Горького (нині Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова) за спеціальністю "Педагогіка і психологія". Був персональним стипендіатом, одержав диплом з відзнакою і направлення до Бердичівського педагогічного інституту. Обіймав посади викладача кафедри педагогіки і психології, згодом завідувача цієї кафедри, проректора з навчальної роботи, ректора інституту.

В 1967 році П.С. Горностай був переведений у Черкаський педагогічний інститут, у якому працював проректором з навчальної роботи, звідки у 1973 році переведений у Житомирський педагогічний інститут імені І.Франка на посаду ректора. За характеристикою Міністерства освіти України, П.С. Горностай зарекомендував себе вимогливим керівником і вмілим організатором, який багато уваги приділяв зміцненню навчально-матеріальної бази інституту, поліпшенню якісного складу науково-педагогічних кадрів, підвищенню їх кваліфікації, розвитку науково-дослідної роботи викладачів і студентів.

Бойові та трудові звершення Петра Сидоровича Горностая були високо оцінені. Він нагороджений орденами "Вітчизняної війни II ст.", "Трудового Червоного прапора", медалями "Партизану Вітчизняної війни II ст.", "За відвагу", "За бойові заслуги", "За трудову доблесть"; за успіхи в педагогічній діяльності відзначений медаллю "А.С. Макаренко".

Після виходу в 1986 році на пенсію П.С. Горностай продовжує працювати доцентом кафедри психології, яку він у свій час створив і був першим завідувачем. Петро Сидорович Горностай автор більше п'ятдесяти наукових публікацій. Він користується повагою й шанобою серед студентів, має незаперечний авторитет серед своїх колег як викладач і науковець.

Колектив викладачів та студентів Житомирського державного педагогічного університету імені Івана Франка щиро вітає Петра Сидоровича зі славним ювілеєм, зичить міцного здоров'я і творчої наснаги на довгі роки.

ГОС, АЛЕ НЕ СТРАШНИЙ

20 вересня 2001 року на факультеті утворилось нове психологічне об'єднання - група "Глибинно-особистісного самопізнання" (ГОС). Дати інтерв'ю погодився ініціатор її створення - п'ятикурсник Олег Мазяра.

Заняття групи ГОС

Скажіть, Олеже, коли виникла ідея створення гуртка?

— Мова йде не про гурток, а про групу. Оскільки нас об'єднують не просто інтереси, а праця, смілива й напружена. Ідея створення групи з'явилася ще на початку літа, коли я взяв участь в студентській науковій конференції, що проходила в м. Черкаси. Там я побачив, яка практична робота проводиться академіком Т.С. Яценко серед майбутніх психологів. На жаль, наша кафедра не має спеціалістів подібного профілю, хто міг і хотів би взяти таку важливу роботу на себе. Взяв я, але не в іпостасі психологічного гуру, а як член групи, що віризняється лише більшою обізнаністю.

Яка мета цього новоутворення?

— Група займається питаннями глибинно-особистісного самопізнання. Простіше кажучи, ми займаємося особистісними проблемами, які людина не в змозі вирішити, оскільки їх причини і чинники є неусвідомленими. Фактично особистісні проблеми переслідують будь-яку людину — психологи не становлять виключення. Проте мати подібну "розкіш" психологи не можуть. Ми, студенти-психологи, маємо на меті корегувати власну психіку, одночасно навчаючись професійному спілкуванню, розвиваючи рефлексивні здібності.

Ми вважаємо, що без серйозної власної психокорекції психолог не може адекватно та ефективно працювати як спеціаліст. Якщо блукаєш у власному Просторі, то чи можна орієнтуватися у Просторі іншого?

Учасники проходили відбір, чи це були люди, які допомагали у створенні групи?

— Члени групи відбору не проходили. Єдиний критерій - бажання вирішити певні особистісні проблеми і отримати потрібні професійні знання. У нас немає ведучого (в усякому разі я прагну самоусунутись від керівної ролі).

Які методики для пізнання Ви використовуєте?

— Взагалі, конкретними методиками ми поки що не користуємося, оскільки відбувається процес становлення групи, окреслення кола невротичних питань кожного з її членів. Учасники отримують теоретичні знання.

Якщо з'являться бажачі приєднатися до вас, чи є в них можливість зробити це?

— Група є закритою, хоч на даний момент ще не має постійного складу. Якщо буде чимало бажачих, ми можемо створити ще одну групу, паралельну. Взагалі, моя мрія полягає у тому, щоб подібні групи стали традиційними. Їх мають вести викладачі чи старшокурсники. Я думаю, це була б гарна традиція, яка приносила б неабияку користь.

Дякуємо Вам за інтерв'ю і сподіваємось, що Ви досягнете запланованого.

Якщо Вас зацікавила діяльність групи і виникло бажання приєднатися, звертайтеся до Олега Мазяра (52 група).

Інформаційні технології стають все важливішим компонентом в існуванні наукових та суспільних організацій. Зараз це чи не найефективніший засіб міжнародного зв'язку. Тому, черговим прогресивним кроком у діяльності новоствореного Житомирського наукового товариства психологів "Шкілка" стало розміщення своїх координат в Internet-просторі. Як результат — встановлення контактів з Радою міжнародних наукових досліджень та обмінів (IREX). Зустріч з координатором організації Мирославою Андрущенко відбулася 26 вересня, в ході якої пані Мирослава висвітлила суть її діяльності.

Рада міжнародних наукових досліджень та обмінів — неприбуткова організація, діяльність якої спрямована на сприяння взаєморозуміння та міжнародну співпрацю між Сполученими Штатами Америки та країнами Центральної та Східної Європи, Євразії та Північно-Східної Азії.

Вперше обмін науковцями між США та СРСР відбувся у 1958 році, на підставі укладеної двосторонньої угоди. Делегації їздили щорічно. Після проголошення Україною незалежності у 1992 році було створено представництво IREX у Києві. А з 1998 року такі представництва з'явилися у Харкові, Львові і Одесі.

К.: Пані Мирославо, який критерій відбору учасників "Програми Обміну Науковцями" ?

М.А.: "Учасники програми повинні мати ступінь кандидата наук або працювати над дисертацією. Вікові межі складають 24 — 55 років. Обов'язково знання англійської мови. Відбір проводиться шляхом відкритого конкурсу".

К.: Скільки наших стажистів від'їздить до Америки і на який термін?

М.А.: "Щорічно від'їздить від 20 до 40 осіб. Програма надає можливості університетським викладачам, дослідникам, науковцям, аспірантам проводити 4-місячні дослідження в США для подальшого удосконалення вищої освіти та наукових знань в їхніх країнах".

К.: Чи підтримуєте ви зв'язок з учасниками після завершення стажування?

М.А.: "Так, звичайно. Після їх приїзду контакт не переривається. Ми допомагаємо їм з працевлаштуванням, проводимо так звані дні кар'єри та ярмарки приблизно раз на 2 роки. Щороку друкуються наукові праці, написані випускниками нашої програми. Багато випускників IREX зараз головує у регіональних управліннях, міністерствах, працюють дипломатами, суддями, законодавцями, політичними аналітиками, журналістами, є відомими особами в академічних та недержавних секторах, у комерційному світі".

К.: Які враження про українських науковців за кордоном?

М.А.: "Загалом, хороші. Є справді цікаві люди, чудові фахівці. Про це говорить вже той факт, що кількість місць для Росії і України в Програмі

однакова, незважаючи на різницю у кількості населення цих країн."

К.: Які ще проекти на даний момент втілюються в життя на Україні?

М.А.: "По-перше — це програми розвитку засобів масової інформації; по-друге — програма ІАТР, що займається створенням центрів вільного доступу до Internet. Зараз такі центри існують у шести містах України, планується подальше збільшення їх кількості".

К.: Як сумнозвісні події в США 11 вересня вплинуть на діяльність IREX?

М.А.: "Америка ще більше зацікавлена в такого роду програмах і налаштована на зміцнення та розвиток міжнародних відносин у рамках наукового співробітництва."

К.: Дякуємо Вам за інтерв'ю і сподіваємось на плідну співпрацю !

**Ніхто тобі не друг, ніхто тобі не ворог,
та кожен повсякчас тобі учитель**

Кафедра соціальної та практичної психології ініціювала створення наукового товариства

Кафедра соціальної і практичної психології – це активні, наполегливі і надзвичайно цікаві люди. Їх девіз – “Найкраще або ніяк” (причому іншого ніколи не буває). Вони не замикаються в собі, а прагнуть залучати до наукової співпраці якомога більше тих, хто бажає працювати. Адже головна умова успішної діяльності – бажання та віра у власні сили.

Нещодавно кафедра реалізувала один із своїх далекосяжних планів. Було створено міську громадську молодіжну неприбуткову організацію – **Житомирське наукове товариство психологів “Шкілка”**. Перші установчі збори відбулись 7 вересня 2001 року. Кількість учасників склала 47 осіб. Серед них студенти факультету вчителів початкових класів, факультету іноземних мов, філологічного, фізико-математичного та історичного факультетів. Шляхом голосування було обрано склад президії, до якої увійшли: О.Л. Музика, А.Ю. Вишина, В.О. Климчук. Вів засідання голова президії – О.Л. Музика.

Метою Товариства є інтеграція та консолідація науково-дослідної діяльності психологів міста Житомира у галузі вивчення механізмів гармонізації людських стосунків та поширення отриманих результатів науково-дослідної діяльності.

Одним із основних завдань Товариства є створення умов для самостійної творчої праці, яка б завершувалася реальними результатами та досягненнями.

Учасники “Шкілки” планують надавати консультації членам Товариства в організації та проведенні ними науково-дослідної роботи, поширювати інформацію про діяльність вітчизняних і закордонних наукових інституцій та товариств зі схожою дослідницькою проблематикою, встановлювати ділові контакти з міськими, обласними, всеукраїнськими, закордонними психологічними науковими інституціями та громадськими об'єднаннями, організувати лекції, доповіді, зустрічі, симпозиуми, науково-практичні конференції та семінари, з'їзди, видавати та поширювати отриману наукову інформацію як в Україні, так і за її межами, розповсюджувати інформацію і пропагувати свої ідеї та цілі, засновувати засоби масової інформації.

Членами Товариства можуть бути громадяни України, а також іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах (в тому числі і студенти факультету вчителів початкових класів).

Товариство є відкритою організацією і запрошує всіх до творчої наукової співпраці.

ДИСЕРТАЦІЯ – ХОРОШИЙ ПОДАРУНОК ДО ДНЯ ВЧИТЕЛЯ

Захист дисертації – важлива подія у житті кожного викладача. Олена Оксентівна Музика тривалий час досліджувала проблему мотивації творчої активності технічно обдарованих підлітків. Саме постановка проблеми є новою і до певної міри дискусійною, тому інтерес до дисертації був досить великим. Суворі академіки – члени Вченої ради Інституту психології ім. Г.С. Костюка

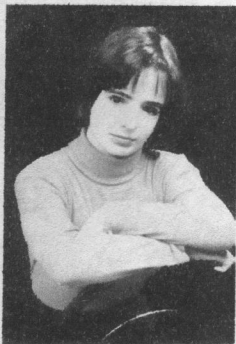
АПН України схвально сприйняли й високо оцінили наукові результати, що її отримала дисертантка. Як кажуть аспіранти, результати таємного голосування закріпили остаточний рахунок зустрічі 24:0 на користь Олени Оксентівни.

На захисті була присутня більшість викладачів кафедри, для яких ця подія стала справжньою школою безкомпромісної наукової дискусії, де значення мають не так звання і регалії, як наукові результати і висновки, їх надійність і доказовість.

Не лише ми, але й усі присутні дійшли висновку, що з поміж трьох молодих вчених наша Олена Оксентівна була найкращою. Її виступ відзначався ґрунтовністю і науковою коректністю, відповіді на питання були змістовними і лаконічними, як це й передбачалося процедурою.

Ми, викладачі кафедри, бажаємо Олені Оксентівні успіхів і в науці, і в інших життєвих справах. А ми, у свою чергу, обіцяємо скоро догнати її з кандидатськими дисертаціями, як вона нам побажала.

А.Ю. Вишина,
Т.М. Майстренко

Стипендіатка Президента України вчиться на нашому факультеті

Рішенням Вченої ради університету президентську стипендію було надано студентці 52 групи факультету підготовки вчителів початкових класів спеціальності “Початкове навчання. Практична психологія” Ользі Савченко.

Редакція збрала невеличке досьє.

Ольга Савченко:

- Відмінниця навчання;
- Переможниця Всеукраїнської олімпіади з психології (1 місце, Київ, МАУП, 2001);
- Авторка 3 наукових публікацій.

Ми взяли інтерв'ю у стипендіатки.

Ольго, вітаємо з тим, що Ви виборили право отримувати стипендію Президента України. Якщо не секрет, який розмір президентської стипендії?

– Дякую за привітання. Стипендію складає сума в розмірі 343 гривень.

Результати якої роботи передували представленню Вас на отримання стипендії президента України?

– Звичайно, до того, як мою кандидатуру запропонували для отримання президентської стипендії, було багато зроблено. І дуже приємно, що ця робота цінується іншими та заслуговує на визнання навіть на державному рівні.

Навчаючись в університеті, я брала участь у студентській науковій роботі. Тема, яка мене цікавить, – психологічні механізми розвитку мотивації досягнення. Досліджуючи мотивацію досягнення, я написала дві наукові роботи, за результатами яких підготувала декілька виступів та публікацій. Студентська наукова робота стала одним з найважливіших етапів у підготовці до Всеукраїнської олімпіади з психології, на якій я виборила перше місце.

Як вдалося досягнути такого успіху? Що допомагало, а, можливо, хто?

– Скажу, що не завжди легко і просто займатися науковою роботою, а робити це самотужки – неможливо. Звісно, що є люди, які допомагали мені в цьому, і, користуючись нагодою, хочу ще раз висловити їм подяку. Я щиро вдячна Олександрі Леонідівичу Музиці, який за час нашої співпраці став для мене не лише науковим керівником, але і справжнім другом та наставником. А також безмежна вдячність моїм батькам – за любов, турботу, розуміння і підтримку в усіх моїх починаннях. І, звичайно, дякую усім близьким та друзям, які допомагали і підтримували, коли це було потрібно та вміли порадити разом зі мною за перемогу.

Над чим ви працюєте останнім часом?

– Зараз я продовжую навчання в університеті, а також працюю лаборантом на кафедрі соціальної та практичної психології. У науковому плані – намагаюся вивчити особливості застосування методу контент-аналізу у психології та в дослідженнях мотивації досягнення зокрема. Готуюся до чергової олімпіади.

Що б Ви побажали викладачам та студентам університету напередодні дня працівника освіти?

– Вітаю всіх викладачів університету зі святом і щиро бажаю їм натхнення, творчої наснаги, терпіння та витримки. А головне – щоб ваша сумлінна праця завжди цінувалася та винагороджувалася. А студентам бажаю отримувати задоволення від навчання в університеті, а в майбутньому досягнути такого професійного рівня, щоб могли заслужено святкувати день працівника освіти.

НАЩАДКИ БАТЕЧКА ВУНДТА

Із письмових робіт студентів-психологів	Переклад для особливо обдарованих
Вундт - отец псих.	В. Вундт - "батько психологічної науки"
Штентало	Штейнталь
Монт'єв	Леонт'єв
Гальпугін	Гальперін
Оцеста Компта	Огюст Конт
Макрлурі	Макіавеллі
Косинський та Песталоді	Коменський та Песталоцці
Морель	Морено
Єурт Леві	Курт Левін
Видатні вчені Вільгельм та Вундт	Видатний вчений Вільгельм Вундт
Д. Маклауд	Д. Мак-Клелланд
Чарлі Дарвін та Тоббі Гоббс	Чарльз Дарвін та Томас Гоббс
Твір "Аміль або Про виховання"	"Еміль, або Про виховання"
Соціальна фальсифікація	Соціальна фасилітація
Контрацепція уваги	Концентрація уваги
Фригідність нервових процесів	Ригідність нервових процесів
Теорія пля Курта-Левіна	Теорія "поля" Курта Левіна

Тетяна Павлінчук
студентка 53 групи
філологічного факультету

Я стояла над двома безоднями. Мірjala їх кроками, поглядами, болем своїм невимовним, аж долони стискалися грудками печалі. Я летіла над двома безоднями. Твоею й моєю. Боялася знати, чия глибша, ширша, боялася знати, скільки польотів від моєї безодні до твоєї, а ще більше боялася об'єднати їх в одну. З жахом думала, що так захопимо з півсвіту, з піввічності, півжиття.

Подряпаний день котився під ноги, згортався і зникав безслідно. Ми стояли самотньо над нашими безоднями, дивилися вниз і думали. І самотність, і жаль, і плач з'єднували щомиті і ще більше розривали безодні між нами.

Так судилося жити в поезії.

Безлюдна прірва світу реготала кривавим днем, однаманітною нічю і страшною смертю. Боялася цього найбільше. Тому перекрестила своєю безодню і вирішила падати у твою. Збурена, безмежна, болюча, вона обрала мене.

Так судилося поезією дихати.

І коли я обминала спечене сонце і живий дощ, коли дозволяла стирати непотрібні квіти і байдужі слова, коли не знала, як скласти ціну миттєвості і як задушити буденність, я втратила тебе, бо хто цінує, той і знецінюється, бо де люблять, там і знищуються, і де долони дотикаються, там не має безодня ні початку ні кінця, бо усе - безодня.

Так судилося померти з поезією.

Викладачі, ми вас любимо!

Має прізвище музичне
Й дня не може без турбот,
Він не визнає космічне,
Бо психолог - супер! О-о-т!

При зустрічі і при вітанні,
Студентки наші до заїкання,
Враз вкопаним стають пеньочком,
До долу п'ялять гарні очки.
І серце радісно заб'ється,
Коли він ледве посліхнеться,
Ця радість дівоча така велика
Наш кулір - **Олександр Музика!**
Ми з святом Вас щиро вітаєм,
Чатхнення й настрою бажаєм,
Щоб справа Ваша процвітала,
Фортуна Вас не покидала!

Мудрий, вічно молодий,
Б'є енергія крізь край,
Принциповий та не злий -
Це дідусь наш **Горностай!**
Має сина не малого,
Бородатого такого,
В психодрамі майстер, ас,
Та ховається від нас.

Завмира усе навколо,
Як лунає його соло.
Хто ж заводить так злегка,
Що і спів пташок стиха?
Дуже просто - це **Кобзар**
Лідбира репертуар.

Цікавий, спокійний і децю спортивний,
У сфері науки обізнаний, хвацький,
Він лектор чудовий, м'який, не сварливий -
Це наш соціальний психолог **Заброцький!**

Маленька, привітна і вкрай енергійна,
У справі своїй вона справжня царівна,
Завжди заклопотана, рідко спокійна -
Чепосидюча **Таліна Петрівна!**

В дослідженнях психологічних ас,
Ніколи не зника усмішка на обличчі,
Уважно й радо вислухає нас
І допоможе розв'язати протиріччя.
Пендітна, ніжна, гарна й тиха,
Царівна жінка - **Олена Музика!**

Вишина Алла - наша еліта,
Царівна і стильна, це й талановита,
Молода, емоційна, надзвичайно цікава.
Все це про Вас - **Вишина Алла!**
В день цей осінній щиро вітаєм,
Бути такою завжди бажаєм!

Говорять, що наука - не жіноча справа,
З цим не погодиться **Майстренко Тетяна!**
Вона азами психологічної науки,
Студентів позбавляє труднощів і скуки.

Вона - сам шарм і простота,
Царівність, щирість, доброта,
Міс "Елегантність" наша -
Це **Чикончук Чаташа!**

Чаташа Федорівна - то таїна.
Така симпатична, ласкава вона,
Легкою ходою проходить завжди,
Йти песимізму від неї не жди.

Загурська Інна - справжній трудовик,
Що має надзвичайну силу волі,
Бажанням працювати та творити
Всіх навколо може заразити.
Вона красива, молода і статна,
Що й компліментів навіть недостатньо.
Її енергія та невичерпна сила
Студентів різних груп приворожила.

Не знаю я, чи щастя це, чи кара,
Чи марево рожеве, чи примара?
Моя біда, моя розлука,
Мій промінь ранній, лід мій талий.
Усе це ти - **Клишчук Віталій!**

Наш любий лаборант, **Лєся Петрівна!**
Ви до студентів лагідна, привітна,
Завжди знайдете необхідну книгу
І ніжний голос ваш розтопить навіть кригу.

Інна Василівна дуже спокійна,
Має багато тепла, доброти,
Усмішка в неї завжди царівна,
Вона допоможе всім книги знайти.

Жвава, впевнена, тендітна,
Хоч серйозна, та привітна.
Як мурашечка вона,
Все працює допізна.
Хай всміхнеться тобі доля,

ВИПУСК ПІДГОТУВАЛИ:

Головний редактор - **Олена Бугайчук**
Репортери - **Анна Никончук, Олена Чорна**
Технічні редактори - **Євген Савичев, Ольга Савиченко**